

Til pengeinstitutterne

17. december 2004

Ref. MT/TH/LOE

J.nr. 122-0031

Orientering om ændrede regnskabsregler for indregning og måling (værdiansættelse) af pengeinstitutters udlån og garantier pr. 1. januar 2005

Pr. 1. januar 2005 træder nye regnskabsregler i kraft. De nye regnskabsregler, som også omfatter indregning og måling (værdiansættelse) af udlån¹ og garantier, har virkning fra og med regnskabsåret 2005.

I dette brev fastlægger Finanstilsynet de dokumentationskrav, som institutterne skal opfylde i forbindelse med indregning og måling af udlån og garantier. Forinden dokumentationskravene omtales vil følgende blive behandlet:

- Valg af regelgrundlag
- Nye regler for indregning og måling af udlån
- Nye regler for indregning og måling af garantier
- Visse problemstillinger i forbindelse med udarbejdelse af åbningsbalance pr. 1. januar 2005.

Herudover henleder Finanstilsynet afslutningsvist i brevet opmærksomheden på de områder, hvor det er acceptabelt, at fuldt udbyggede modeldata- og erfaringsgrundlag ikke er til stede i en overgangsperiode.

Valg af regelgrundlag

De finansielle virksomheder kan vælge at aflægge koncern- og selskabsregnskab i i overensstemmelse med de internationale regnskabsstandarder (IAS/IFRS) fra og med regnskabsåret 2005². Børsnoterede finansielle virksomheder skal dog anvende IAS/IFRS i deres koncernregnskab³.

¹ Når ordet 'udlån' i det følgende anvendes menes 'udlån og tilgodehavender'.

² Lovforslag nr. L 64 af 27. oktober 2004 om forslag til lov om ændring af lov om finansiel virksomhed, lov om en garantifond for skadesforsikringsselskaber med flere love – vedtaget i Folketinget den 10. december 2004.

³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1606/2002 af 19. juli 2002 (EF-tidende 2002 nr. L243 s.1) om anvendelse af internationale regnskabsstandarder.

FINANSTILSYNET

Gl. Kongevej 74 A
1850 Frederiksberg C

Tlf 33 55 82 82
Fax 33 55 82 00
CVR-nr 10 59 81 84
finansstilsynet@ftnet.dk
www.finanstilsynet.dk

**ØKONOMI- OG
ERHVERVS MINISTERIET**

Vælger en finansiel virksomhed ikke at anvende IAS/IFRS, skal såvel koncern- som selskabsregnskabet følge reglerne i kapitel 13 i lov om finansiel virksomhed og reglerne i Finanstilsynets nye regnskabsbekendtgørelse⁴.

Nedenfor opridses kort de nye regler for indregning og måling af pengeinstitutters udlån og garantier. Gennemgangen er koncentreret om disse regnskabsposter, da de vurderes at være af væsentlig betydning for danske pengeinstitutter⁵.

Dette er imidlertid ikke ensbetydende med, at der ikke sker andre ændringer.

Indregning og måling af udlån i pengeinstitutter

Reglerne for indregning og måling af udlån er de samme, hvad enten de internationale regnskabsstandarder eller de danske regler følges.

I begge tilfælde kan den nuværende regnskabspraksis ikke længere anvendes. Regnskabsmæssigt anvendes begrebet 'engagement' ikke længere, og udlån og garantier skal fremover behandles hver for sig⁶.

Udlån skal ved den første indregning måles til dagsværdi med tillæg af de transaktionsomkostninger og fradrag af de modtagne gebyrer mv., som er direkte forbundet med erhvervelsen eller udstedelsen af udlånet (§ 43 / IAS 39.43). Dagsværdien vil ved første indregning i praksis svare til lånets pålydende værdi (pariværdi)⁷.

Videre gælder det, at den ikke trukne del af en kassekredit ikke kan indregnes som et udlån eller gøres til genstand for en nedskrivning. Hvis kassekreditens kontraktvilkår er udformet på en sådan måde, at instituttet ikke kan hindre kunden i at udnytte kreditrammen fuldt ud, vil der skulle indregnes en hensat forpligtelse, hvis der er tale om en tabsgivende kontrakt.

⁴ Bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl. (regnskabsbekendtgørelsen).

⁵ Ved gennemgangen af de nye regler angives i parenteser en reference til den/de relevante bestemmelser i henholdsvis regnskabsbekendtgørelsen og IAS 39.

⁶ Begrebet 'engagement' anvendes stadig i lov om finansiel virksomhed og anvendes blandt andet i forbindelse med beregning af solvensbehov og store engagementer.

⁷ Hvis der er tale om lån til over-/underkurs, skal indregningen foretages til lånets kursværdi i stedet for pari.

Efter den første indregning skal udlånene løbende reguleres til amortiseret kostpris⁸ (§§ 43 og 50 / IAS 39.46)⁹.

Nedskrivning af udlån

Det er især i forbindelse med nedskrivning af udlån som følge af værdiforringelse, at de nye regler adskiller sig fra de gældende regler. Efter de nye regler skal der ikke længere foretages nedskrivning af udlån på baggrund af en sandsynliggjort risiko for fremtidige tab. I stedet vil der efter de nye regler kun skulle foretages nedskrivning af udlån, hvor en eller flere begivenheder er indtruffet, som har medført en værdiforringelse.

Mere konkret skal pengeinstitutter fra og med 2005 for alle udlån vurdere, om der er indtrådt såkaldt objektiv indikation for værdiforringelse. Dette foretages ved individuel vurdering og/eller ved gruppevis vurdering (§ 51 / IAS 39.58).

Den individuelle vurdering skal foretages for alle individuelt signifikante udlån og udlån, der ikke kan passes ind i en gruppe (§ 52, stk. 1 / IAS 39.64). Herudover kan det enkelte institut vælge også at foretage individuel vurdering af ethvert andet udlån.

Gruppevis vurdering foretages på grupper af udlån, der har ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko (§53, stk. 2 / IAS 39 AG87).

Udlån, som efter den individuelle vurdering ikke er blevet nedskrevet, skal overføres til en gruppe. Gruppen skal gøres til genstand for en gruppevis vurdering samt en eventuel gruppevis nedskrivning, jf. nedenfor (§ 53, stk. 1 / IAS 39.64).

Dette kan dog undlades for udlån, der ikke kan indpasses i en gruppe (§ 53, stk. 2 / IAS 39 AG87). Forinden undtagelsen anvendes, skal sådanne udlån dog tilstræbes indplaceret i en gruppe. Om nødvendigt kan der oprettes en eller flere grupper ud over de oprindelige.

⁸ Amortiseret kostpris er defineret i regnskabsbekendtgørelsens bilag 1 og IAS 39.9

⁹ Under visse omstændigheder skal udlån måles til dagsværdi (§ 55, stk. 1 / IAS 39.9). Dette kunne f.eks. være relevant for en beholdning af pantebreve, som instituttet har til hensigt at sælge før udløb. Ud over den løbende værdiregulering som følge af ændringer i markedsrenten vil disse udlån skulle vurderes for værdiforringelse efter de samme principper, som der gælder for udlån, der måles til amortiseret kostpris.

Ved den individuelle vurdering anses objektiv indikation for værdiforringelse i det mindste at være indtruffet i tilfælde af en eller flere af nedenstående begivenheder (§ 52, stk. 2 / IAS 39.59).

1. Låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder.
2. Låntagers kontraktbrud, eksempelvis i form af manglende overholdelse af betalingspligt for afdrag og renter.
3. Virksomheden har ydet låntager lempelser i vilkårene, som ikke ville have været overvejet, hvis det ikke var på grund af låntagers økonomiske vanskeligheder.
4. Det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller bliver underlagt anden økonomisk rekonstruktion.

Ved den gruppevise vurdering anses objektiv indikation for værdiforringelse at være indtruffet, når observerbare data er tegn på, at der er indtruffet et fald i de forventede fremtidige betalinger fra den pågældende gruppe af udlån.

Sådanne data kan blandt andet være:

1. Forværring af betalingsmønstret fra den pågældende gruppe af udlån.
2. Ændring i forhold, der erfaringsmæssigt har sammenhæng med omfanget af betalingsssvigt i en gruppe af udlån (§ 53, stk. 3 / IAS 39.59).

Faldet i de forventede fremtidige betalingsstrømme skal kunne måles pålideligt og må ikke kunne henføres til enkelte bestemte udlån i gruppen.

Til punkt 1 bemærkes, at det er nødvendigt, at det enkelte institut i forbindelse med inddeling af sine udlån i grupper vurderer, hvilke betalingsstrømme der forventes fra de enkelte grupper. Vurderes dette ikke på tidspunktet for opstilling af åbningsbalancen, er det ikke muligt på et senere tidspunkt objektivt og dokumenterbart at konstatere, om der er sket en forværring af betalingsmønstret fra gruppen.

En sådan vurdering skal også foretages fremover, når instituttet yder et nyt lån, som skal inkluderes i en gruppe.

Hvis der konstateres objektiv indikation for værdiforringelse på et individuelt vurderet udlån eller på en gruppe af udlån, og den eller de pågældende begivenheder har en virkning på størrelsen af de forventede fremtidige betalinger, foretages nedskrivning til nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger. Påvirkningen af de forventede fremtidige beta-

linger skal dog kunne måles pålideligt, for at der kan foretages nedskrivning.

I praksis kan instituttet dog ikke undlade indregning af en i øvrigt relevant nedskrivning under henvisning til, at størrelsen af nedskrivningen er vanskelig at vurdere. I et sådant tilfælde må instituttet basere indregningen af nedskrivningen på et kvalificeret skøn.

Ved beregning af nutidsværdien skal indtægter og omkostninger i forbindelse med overtagelse og realisation af sikkerheder indgå. Sikkerheder skal i den forbindelse opgøres til dagsværdi (§ 52, stk. 3, § 53 stk. 4 / IAS 39.63).

Udlån, der er konstateret individuelt værdiforringede, må ikke indgå i en gruppe. Identificeres et sådant udlån i en gruppe, skal udlånet fjernes fra gruppen og nedskrives individuelt (§ 54, stk. 2 / IAS 39.64, AG88).

For de individuelt vurderede udlån skal den oprindelige effektive rentesats anvendes som diskonteringsfaktor ved beregning af en nedskrivning på et fastforrentet udlån. For variabelt forrentede udlån skal den aktuelle effektive rentesats anvendes som diskonteringsfaktor (§ 52, stk. 4 / IAS 39.63, AG84)

Den effektive rente er lig med den rente, som medfører, at nutidsværdien af alle betalingsstrømmene fra udlånet svarer til den værdi, som udlånet måles til ved første indregning.

Ved beregning af nutidsværdien af en gruppe af udlån anvendes for fastforrentede udlån det vejede gennemsnit af de oprindeligt fastsatte effektive rentesatser. For variabelt forrentede udlån anvendes det vejede gennemsnit af de aktuelle effektive rentesatser på udlånene i gruppen (§ 53, stk. 5. / IAS 39.63, AG84).

Endelig gælder det for såvel individuelt vurderede som gruppevist vurderede udlån, at hvis udlånet/gruppen af udlån ikke længere er værdiforringet, skal den foretagne nedskrivning tilbageføres. (§ 54, stk. 1 / IAS 39.65).

En delvis tilbageførsel vil kunne forekomme, hvis værdien af stillede sikkerheder er forøget, men dog ikke så meget forøget, at udlånet/gruppen af udlån ikke længere er værdiforringet. Endvidere vil en delvis tilbageførsel kunne forekomme, hvis de forventede betalingsstrømme fra låntager forventes forbedret - men dog ikke så meget, at låntager bliver i stand til at betale de fulde kontraktmæssige ydelser på lånet.

Samspillet mellem den individuelle og den gruppevise vurdering af udlån er forsøgt illustreret med figuren i bilag 1.

Indregning og måling af garantier i pengeinstitutter

Reglerne for indregning og måling af garantier er ligesom for udlån de samme, hvad enten de internationale regnskabsstandarder eller de danske regler anvendes.

Garantiforpligtelser skal som udgangspunkt behandles som andre hensatte forpligtelser, der er uvisse med hensyn til størrelse eller tidspunkt for afvikling.

Der foretages kun indregning af en garantiforpligtelse, hvis det er sandsynligt¹⁰, at forpligtelsen medfører et træk på virksomhedens økonomiske ressourcer, og forpligtelsen kan måles pålideligt, jf. dog nedenstående om en minimumsforpligtelse (§ 66, stk. 1 / IAS 37.14).

En garantiforpligtelse skal måles til det bedste skøn over de omkostninger, der er nødvendige for at indfri den aktuelle forpligtelse på balance-dagen (§ 66, stk. 3 / IAS 37.36)

Videre gælder det, at hvis diskontering er af væsentlig betydning for størrelsen af en garantiforpligtelse, skal den måles til nutidsværdien af de omkostninger, som forventes at være nødvendige for at indfri forpligtelsen (§ 66, stk. 4 / IAS 37.45).

Den diskonteringsats, som skal anvendes ved beregning af nutidsværdien, skal svare til den aktuelle risikofrie markedsrente reguleret, så den afspejler de risici, der er specifikt forbundet med forpligtelsen. Dog må diskonteringsatsen ikke afspejle de risici, der allerede er foretaget regulering for ved udarbejdelse af skønnet over de fremtidige omkostninger (§ 66, stk. 5 / IAS 37.47).

Med andre ord skal der ved beregning af forpligtelsens nutidsværdi anvendes en diskonteringsats, som afspejler kreditrisikoen på pengeinstituttet selv. I praksis vil denne diskonteringsats svare til, hvad pengeinstituttet skal betale for at 'funde' sig.

Imidlertid skal garantier som minimum indregnes til en værdi svarende til den præmie eller provision, som instituttet har modtaget for at påtage

¹⁰ Ved vurdering af om der skal indregnes en forpligtelse, skal det vurderes, om det er mere sandsynligt end ikke, at garantien vil medføre et træk på virksomhedens økonomiske ressourcer (IAS 37.15).

sig garantien. Efterfølgende skal forpligtelsen afskrives systematisk over garantiperioden, med mindre det må forventes, at garantien bliver aktuel, således at der skal hensættes et større beløb (§ 66, stk. 6).

Reglen om en minimumsforpligtelse har baggrund i de internationale regnskabsstandarder. Efter reglen skal en garanti ved første indregning således måles til forpligtelsens dagsværdi, svarende til præmien eller provisionen modtaget for at stille garantien.

Alle garantiforpligtelser skal gennemgås på hver balancedag og reguleres således, at de afspejler det bedste aktuelle skøn. Er det ikke længere sandsynligt, at garantiens indfrielse vil medføre et træk på virksomhedens økonomiske ressourcer, skal forpligtelsen tilbageføres (§ 67, stk. 1 / IAS 37.59).

Endvidere gælder det, at en garantiforpligtelse kun må anvendes til dækning af de omkostninger, som ved første indregning begrundede forpligtelsen (§ 67, stk. 2 / IAS 37.61). Et institut kan således ikke indregne en generel forpligtelse, der ikke kan henføres direkte til en eller flere specifikke garantier. Endvidere gælder det, at hvis der opstår et tab på en garanti, som der ikke var hensat til, kan dette tab ikke modregnes i andre indregnede garantiforpligtelser, som endnu ikke er blevet aktive. Det uventede tab skal derimod føres direkte i resultatopgørelsen.

Åbningsbalance

Skiftet fra de hidtidige regler til regnskabsbekendtgørelsen eller de internationale standarder er - for så vidt angår indregning og måling af udlån og garantier - at betragte som en ændring af anvendt regnskabspraksis.

Ved ændring af anvendt regnskabspraksis skal der som udgangspunkt foretages tilpasning af sammenligningstal. I forhold til finansielle instrumenter, herunder udlån og garantier, gives i reglerne en lempelse i forbindelse med overgang til de nye regler, således at sammenligningstallene ikke behøver at blive tilrettet.

Som følge af denne lempelse skal det enkelte institut - i forhold til udlån og garantier - indregne den akkumulerede virkning af primoændringen direkte på egenkapitalen i åbningsbalancen pr. 1. januar 2005. Ændringen vil dermed ikke have noget effekt på resultatopgørelsen. Sammenligningstallene for 2004 kræves ikke tilpasset.

Udlån

De transaktionsomkostninger, gebyrer mv., der skal justeres for ved den første indregning af et udlån, skal der som udgangspunkt også tages hensyn til ved opgørelse af den værdi, der skal indregnes i åbningsbalancen pr. 1. januar 2005, jf. dog nedenfor.

Skønner et institut, at hensyntagen til udlånenes oprindelige transaktionsomkostninger (nettoeffekten af afholdte transaktionsomkostninger og modtagne gebyrer mv.) vil påvirke åbningsbalancen **væsentligt**, foretages indregning af nettoeffekten i åbningsbalancen. Grundlaget for indregningen er enten det fornødne datagrundlag eller alternativt et kvalificeret skøn over påvirkningen.

Hvis hensyntagen til de oprindelige transaktionsomkostninger (nettoeffekten) ikke vil påvirke åbningsbalancen væsentligt, og det er vanskeligt at finde frem til omkostningerne, kan instituttet undlade at foretage indregning af transaktionsomkostningerne.

For udlån, som fremover skal vurderes individuelt, og som i årsrapporten for 2004 er nedskrevet enten individuelt eller gruppevist, skal instituttet i forbindelse med indregningen i åbningsbalancen tilbageføre alle tidligere foretagne nedskrivninger (hensættelser) og foretage en ny vurdering af nedskrivningsbehovet. I den forbindelse skal instituttet vurdere, om der er individuel objektiv indikation for værdiforringelse. Hvis det er tilfældet, skal instituttet give sit bedste skøn over, hvorledes den forventede fremtidige betalingsstrøm fra udlånet er, og beregne nutidsværdien af den.

For udlån, som fremover skal vurderes individuelt, og som i årsrapporten for 2004 ikke er nedskrevet hverken individuelt eller gruppevist, behøver det enkelte institut som udgangspunkt ikke vurdere nedskrivningsbehovet. Dette skyldes, at de nye regler i modsætning til de hidtidige først kræver nedskrivning, når der er indtrådt en objektiv indikation for værdiforringelse. Er der konstateret en sådan indikation på et af disse udlån, skal instituttet imidlertid foretage en vurdering af nedskrivningsbehovet, jf. ovenfor.

For de udlån, som fremover skal vurderes gruppevist, skal instituttet i forbindelse med indregningen i åbningsbalancen tilbageføre alle tidligere foretagne nedskrivninger (hensættelser) og i stedet anvende de af instituttet opstillede modeller for beregning af nye gruppevise nedskrivninger. Hvis der blandt de udlån, som fremover skal vurderes gruppevist, måtte være udlån som efter de hidtidige regler er individuelt nedskrevet, skal disse udlån, vurderes individuelt i forbindelse med indregning i åbnings-

balancen. Dette samme vil gøre sig gældende for de udlån, hvorpå der er individuel objektiv indikation for værdiforringelse pr. 1. januar 2005.

Som tidligere nævnt anses objektiv indikation for værdiforringelse blandt andet at være indtruffet, hvis der er:

1. sket en forværring af betalingsmønsteret fra den pågældende gruppe af udlån eller
2. der er konstateret ændringer i forhold, der erfaringsmæssigt har sammenhæng med omfanget af betalingssvigt i gruppen.

Eftersom gruppeinddelingen efter de nye regler første gang finder sted i forbindelse med udarbejdelse af åbningsbalancen pr. 1. januar 2005, er det vanskeligt at fastslå, om der er sket en forværring af betalingsmønsteret fra gruppen siden den første indregning (punkt 1).

Principielt set kan forholdet kun undersøges ved for hvert udlån, som placeres i en gruppe, at opgøre, hvilke forventninger instituttet havde til det pågældende udlån på det tidspunkt, hvor udlånet blev ydet. Gruppens samlede oprindelige forventninger kan herefter opgøres og sammenholdes med de aktuelle forventninger, hvorved det kan konstateres, om der er sket en forværring af betalingsmønsteret.

Denne fremgangsmåde vil i praksis være vanskelig for flere institutter at følge, idet ikke alle institutter nødvendigvis har skønnet over de forventede betalingsstrømme ved etablering af de eksisterende udlån.

Som følge heraf kan Finanstilsynet acceptere, hvis det enkelte institut i forbindelse med udarbejdelse af åbningsbalancen alene vurderer, om der er sket en forværring af betalingsmønsteret fra en gruppe af udlån ved at sammenholde den gennemsnitlige risikopræmie på gruppens udlån med den risikopræmie, som instituttet ville forlange, hvis gruppen af udlån skulle ydes pr. 1. januar 2005.

Med andre ord skal instituttet foretage en nedskrivning af gruppen, hvis instituttet pr. 1. januar 2005 ville forlange en større gennemsnitlig risikopræmie for at udstede den pågældende gruppe af udlån end den gennemsnitlige risikopræmie, som rent faktisk er indeholdt i den gennemsnitlige rente for gruppen.

Risikopræmien og ikke den gennemsnitlige forrentning anvendes som målestok, idet anvendelse af sidstnævnte vil føre til, at ændringer i det generelle renteniveau (den risikofrie rente) vil have betydning for nedskrivningen, hvilket ikke vil være korrekt.

Garantier

For garantiforpligtelser gælder det, at instituttet i forbindelse med udarbejdelse af åbningsbalancen skal opløse de nuværende garantiaktiver og garantiforpligtelser og erstatte disse med hensatte garantiforpligtelser opgjort i overensstemmelse med de nye regler.

Dokumentation

Institutterne skal fremover som minimum løbende dokumentere nedenstående. De opstillede krav gælder, hvad enten instituttet anvender de internationale regnskabsstandarder eller de danske regler.

For individuelt vurderede udlån

- Oversigt over hvilke udlån, instituttet betragter som individuelt signifikante.
- Oversigt over eventuelle udlån, som instituttet vurderer ikke kan indplaceres i en gruppe.
- Oversigt over øvrige udlån, som er individuelt vurderet.
- Oversigt over alle udlån, hvor instituttet vurderer, at der er indtrådt individuel objektiv indikation for værdiforringelse. For hvert af disse udlån skal der foreligge dokumentation for, at der er indtrådt en indikation.
- For hvert af de udlån, hvor instituttet vurderer, at der er indtrådt objektiv indikation for værdiforringelse, skal der foreligge beregning af nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger fra udlånet samt beregning af et eventuelt nedskrivningsbehov.
- For hvert udlån, hvor en nedskrivning er helt eller delvist tilbageført i forhold til sidste regnskabsaflæggelse, skal der foreligge beregning af nutidsværdien af de forventede fremtidige betalingsstrømme, som viser, at der ikke længere er det samme nedskrivningsbehov. I den forbindelse skal instituttet redegøre for enten, at den pågældende indikation ikke længere er til stede, eller at der i øvrigt er indtrådt en eller flere begivenheder, som har en positiv indvirkning på de forventede fremtidige betalingsstrømme.

For gruppevist vurderede udlån

- Dokumentation for, at gruppeinddelingen af udlån er foretaget således, at de enkelte grupper har ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisici.
- Skøn over, hvilke betalingsstrømme der forventes fra de enkelte grupper. De foretagne skøn og grundlaget herfor skal kunne dokumenteres.

- Beskrivelse af de forhold, som instituttets modeller for gruppevis nedskrivning bygger på. Med andre ord beskrives sammenhænge mellem ændringer i specifikke observerbare data og nedskrivningsbehov.
- Oversigt over grupper, hvorpå der er foretaget nedskrivning. For hver af disse grupper skal der foreligge dokumentation for, at en porteføljemæssig indikation for værdiforringelse er indtrådt, samt en nedskrivningsberegning.
- For hver gruppe af udlån, hvor en gruppevis nedskrivning er helt eller delvist tilbageført i forhold til sidste regnskabsafslæggelse, skal der foreligge beregninger af nutidsværdien af gruppens fremtidige forventede betalingsstrømme, som viser, at der ikke længere er det samme nedskrivningsbehov. I den forbindelse skal det dokumenteres enten, at den pågældende indikation ikke længere er til stede, eller at der i øvrigt er indtrådt en eller flere begivenheder, som har en positiv virkning på gruppens forventede fremtidige betalingsstrømme.
- Dokumentation for, at der er foretaget "back test"¹¹ af de opstillede modeller og de beregnede gruppevise nedskrivninger samt resultaterne af de gennemførte tests.

For garantiforpligtelser

- Oversigt over alle garantiforpligtelser med angivelse af, hvilke garantier der er indregnet som forpligtelser, og hvilke der ikke er.
- For alle indregnede garantier dokumenteres, at det er sandsynligt¹², at garantien bliver effektiv. Ved gruppevis vurdering af garantier dokumenteres de foretagne skøn over tab ved anvendelse af relevant erfaringsmateriale. Ved individuel vurdering redegøres for grundlaget for det konkrete kvalificerede skøn.
- Ovennævnte krav gælder ikke for de garantier, som alene er indregnet på baggrund af minimumsreglen. For disse garantier gælder, at det dokumenteres, at der er talmæssig sammenhæng mellem de modtagne præmier, provisioner mv. og de indregnede forpligtelser.
- For tilbageførte garantiforpligtelser dokumenteres, at det ikke længere er sandsynligt, at garantien bliver effektiv.

¹¹ Ved en back test undersøges, om en tidligere forudsat sammenhæng mellem observerbare data og gruppevise nedskrivninger er i overensstemmelse med den efterfølgende faktiske udvikling.

¹² Ved vurdering af om der skal indregnes en forpligtelse, skal det vurderes om det er mere sandsynligt end ikke, at garantien vil medføre et træk på virksomhedens økonomiske ressourcer (IAS 37.15).

- Dette gælder dog ikke for de forpligtelser, som oprindeligt blev foretaget på baggrund af minimumsreglen. Ved tilbageførsel (afskrivning) på disse garantier dokumenteres, at der er talmæssig sammenhæng mellem periodens længde og størrelsen af tilbageførslen.

Opbygning af data- og erfaringsgrundlag

Finanstilsynet er opmærksomt på, at datagrundlaget for de gruppevise nedskrivninger i en opstartsperiode - herunder ved udarbejdelse af åbningsbalancen - ikke er fuldt udbygget, og at det i en sådan periode vil være nødvendigt at foretage visse kvalificerede skøn. "Back-tests" vil naturligvis også først kunne foretages, når der foreligger en egentlig model og et relevant datagrundlag.

Finanstilsynet forventer imidlertid, at institutterne fra 1. januar 2005 påbegynder opbygning af det relevante datagrundlag, og at modellerne senest er fuldt udbyggede til brug for årsregnskabet for 2006.

I forhold til garantiforpligtelser er Finanstilsynet ligeledes opmærksomt på, at der ikke i alle tilfælde foreligger et tilstrækkeligt dokumenteret erfaringsgrundlag pr. 1. januar 2005. I disse tilfælde må instituttet foretage kvalificerede skøn og underbygge disse i den udstrækning, det er muligt for instituttet.

Opbygning af et relevant erfaringsgrundlag bør også i forhold til garantier påbegyndes fra 1. januar 2005 og være fuldt udbygget til brug for årsregnskabet for 2006.

For de øvrige dokumentationskrav forventes disse efterlevet uden en tilsvarende indkøringsperiode.

Videre bemærkes, at efterfølgende ændringer af nedskrivninger på udlån og størrelsen af garantiforpligtelser, som følge af bedre data-/erfaringsgrundlag, er at betragte som ændringer af et regnskabsmæssigt skøn. Den beløbsmæssige indvirkning af ændringen skal derfor indregnes i resultatopgørelsen.

Endelig skal Finanstilsynet gøre opmærksom på, at der også pr. 1. januar 2005 træder nye regler om beregning af solvensbehov i kraft. Disse regler indebærer blandt andet, at det enkelte institut selv skal vurdere sit solvensbehov.

Finanstilsynet beklager det sene udsendelsestidspunkt for dette orienteringsbrev. Forholdet skyldes, at regelgrundlaget først for nyligt er faldet på plads.

Såfremt orienteringsbrevet giver anledning til spørgsmål, er De velkomne til at kontakte Tine Heerup (tlf. 33 55 83 73), Henrik Ullersted (tlf. 33 55 83 69) eller Martin Thygesen (tlf. 33 55 82 20).

Med venlig hilsen

Lars Østergaard
Kontorchef